

PIWNICZNY (18) *ai*

sg *m N* piwniczny (6). ◇ *G* piwnicznego (2); -ého (1), -(e)go (1). ◇ *D* piwnicznemu (3); -ému (1), -(e)mu (2). ◇ *I* piwnicznym (2). ◇ *f N* piwnicznã (3). ◇ *pl N m pers* piwniczni (2). ◇ [*G* piwnicznych.]
Sł stp, Cn notuje, Linde XVII w.; poza tym XVI w. (jeden z niżej notowanych przykładów) s.v. przedpiwnicze, szyja.

Przymiotnik od „piwnica” (18) :

a. *Od znaczn., ‘pomieszczenie pod budynkiem do przechowywania produktów spożywczych’; cellaris Cn (14) :*

Wyrażenie: »piwniczna szyja« = przedsionek piwnicy; penus BartBydg; vestibulum cellarii Mącz [szyk 1:1] (2); BartBydg 111; Przedpiwnicze łziyã piwniczna. Mącz 490a.

α. *W funkcji rzeczownika (12) :*

»piwniczny« = *przełożony nad piwnicami; cellarius BartBydg, Mącz, Calep, Cn; promus condus Mącz, Cn; custos cellarii BartBydg; pincerna Mącz; condus, oenophorus Cn (11) : BartBydg 25b; Promus, Piwniczny albo łzpiżarnik/ albo obrocny klucznik. Mącz 325c, 46b, 300a; [św. Benedykt resztkę oleju] dãc ná iãłmużnę kazał. Gdy go piwniczny zã raz niepołtuchał: wyrzucić onę trochę z łkfenicã oknem ná kãmienie kazał SkarŻyw 252; Calep 177b; SarnStat 377; [Cellarius. il Caneuaro. Piwniczny. Der kelner. Dict 1566 K3; mając baczość [...] na każdego zasługi [...] rzemieślnikow, odźwirnych, woźnic, kucharzow, piwnicznych i innych jakichkolwiek sług naszych TestZygmAug 32].*

piwniczny u kogo (2): Był v Olgierdã chłop profty Woydyło piwnicznym/ potym łprawcã/ ná oftãtku tãk nań był łãłkaw/ iż go źięciem wczynił BielKron 379v, 96v.

piwniczny czyj (2): Item Marczinkovi Nyebołczika kłzyãdza Gamratha pywnycznemv vbranye Zamłchowe vkradł tho łcham łchodzil LibMal 1543/139v, 1545/139.

»piwniczna« = *kobieta sprawujãca funkcję przełożonej nad piwnicã; cellaria Mącz, Cn (1) : Cellaria, Piwniczna. Mącz 46b.*

b. *Od znaczn. ‘gospoda’ (3) :*

Iron. (2): [przodek dokonał bohaterskiego czynu] Y w ten czãs go rycerzem zacnie pãłowano/ Y Orle mu do herbu łkrzydło było dano. A náłzego potomkã pãłuiã w piwnicy (marg.) Rycerze piwniczni. (-) RejWiz 97v marg, Dd2.

α. *W funkcji rzeczownika: prowadzãcy karczmę (1) :* łpytay piwniczného/ Iełli niéma ná dole koniã przedãyného. WyprPl A4.

c. *Od znaczn. ‘więzienie w podziemiach’: w funkcji rzeczownika: strãżnik więzienny (1) :*

W połączeniu z imieniem (1): [Kejstut] do wieże ná doł włãdzon/ á tãm piãtey nocy vdawion od Proxy piwnicznego BielKron 380.

Synonim: b.α. kaczmãrz.